

ΜΕΛΕΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: Περιφραστική συζυγία (Coniugatio Periphrastica)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Εκτός από τους συνηθισμένους περιφραστικούς τύπους των ρημάτων των 4 συζυγιών (υποτακτική Μέλλοντα, απαρέμφατο Μέλλοντα, παθητικού Παρακειμένου κ.λ.π.), σχηματίζονται ακόμη περιφραστικοί ρηματικοί τύποι σε όλους τους χρόνους και τις εγκλίσεις

α) με τη μετοχή του Μέλλοντα και το sum

β) με το γερουνδιακό και το sum

α) Ενεργητική Περιφραστική Συζυγία

Η μετοχή του ενεργητικού Μέλλοντα, που σχηματίζεται κανονικά από το θέμα του σουπίνου με τις καταλήξεις: -urus, -ura, -urum, και το sum σε όλους τους χρόνους σχηματίζουν την ενεργητική περιφραστική συζυγία, η οποία εκφράζει επικείμενη πράξη, πρόθεση, αναπόφευκτη εξέλιξη κτλ. (πρακτικά η ενεργητική περιφραστική συζυγία είναι ο προάγγελος του I'm going to της αγγλικής).

π.χ.

του do [= δίνω] η ενεργητική περιφραστική συζυγία είναι daturus sum = πρόκειται να δώσω, daturus eram = επρόκειτο να δώσω κ.ο.κ.).

Για τον σχηματισμό της χρησιμοποιούμε τη μετοχή του Μέλλοντα και το sum σε όλους τους χρόνους της οριστικής, της υποτακτικής και του απαρεμφάτου, αρκεί ο τύπος του sum να είναι μονολεκτικός. Συγκεκριμένα:

Οριστική (indicativus)

Praesens	Imperfectum	Futurum	Perfectum	Plusquamperfectum	Futurum Exactum
daturus, -a, -um sum	daturus, -a, -um eram	daturus, -a, -um ero	daturus, -a, -um fui	daturus, -a, -um fueram	daturus, -a, -um fuero
daturus, -a, -um es	daturus, -a, -um eras	daturus, -a, -um eris	daturus, -a, -um fuisti	daturus, -a, -um fueras	daturus, -a, -um fueris
daturus, -a, -um est	daturus, -a, -um erat	daturus, -a, -um erit	daturus, -a, -um fuit	daturus, -a, -um fuerat	daturus, -a, -um fuerit
daturi, -ae, -a sumus	daturi, -ae, -a eramus	daturi, -ae, -a erimus	daturi, -ae, -a fuimus	daturi, -ae, -a fueramus	daturi, -ae, -a fuerimus
daturi, -ae, -a estis	daturi, -ae, -a eratis	daturi, -ae, -a eritis	daturi, -ae, -a fuistis	daturi, -ae, -a fueratis	daturi, -ae, -a fueritis
daturi, -ae, -a sunt	daturi, -ae, -a erant	daturi, -ae, -a erunt	daturi, -ae, -a fuerunt/-ere	daturi, -ae, -a fuerant	daturi, -ae, -a fuerint

Υποτακτική (coniunctivus)

Praesens	Imperfectum	Perfectum	Plusquamperfectum
daturus, -a, -um sim	daturus, -a, -um essem	daturus, -a, -um fuerim	daturus, -a, -um fuissem
daturus, -a, -um sis	daturus, -a, -um esses	daturus, -a, -um fueris	daturus, -a, -um fuisses
daturus, -a, -um sit	daturus, -a, -um esset	daturus, -a, -um fuerit	daturus, -a, -um fuisset
daturi, -ae, -a simus	daturi, -ae, -a essemus	daturi, -ae, -a fuerimus	daturi, -ae, -a fuissemus
daturi, -ae, -a sitis	daturi, -ae, -a essetis	daturi, -ae, -a fueritis	daturi, -ae, -a fuissetis
daturi, -ae, -a sint	daturi, -ae, -a essent	daturi, -ae, -a fuerint	daturi, -ae, -a fuissent

Απαρέμφατο (infinitivus)

Praesens

Perfectum

daturum, -am, -um esse

daturum, -am, -um fuisse

daturos, -as, -a esse

daturos, -as, -a fuisse

Επισημάνση:

Παρατηρούμε ότι η υποτακτική ενεστώτα ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας συμπίπτει στον τύπο και στη σημασία με την υποτακτική μέλλοντα της ενεργητικής φωνής και το απαρέμφατο ενεστώτα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας συμπίπτει στον τύπο και στη σημασία με το ενεργητικό απαρέμφατο μέλλοντα.

β) Παθητική Περιφραστική Συζυγία

Το γερονδιακό, ρηματικό επίθετο με παθητική σημασία (που σχηματίζεται από το θέμα του Ενεστώτα με τις καταλήξεις: -ndus, -nda, -ndum για α', β' συζυγία και -endus,

-enda, -endum για γ', δ' συζυγία) και το sum σε όλους τους χρόνους σχηματίζουν την παθητική περιφραστική συζυγία, η οποία αντιστοιχεί στα ρηματικά επίθετα σε -τέος της ελληνικής.

Δηλαδή, του do η παθητική περιφραστική συζυγία είναι dandus sum = πρέπει να δοθώ, dandus eram = έπρεπε να δοθώ κ.ο.κ.

Για τον σχηματισμό της χρησιμοποιούμε το γερονδιακό και το sum σε όλους τους χρόνους της οριστικής, της υποτακτικής και του απαρεμφάτου, αρκεί ο τύπος του sum να είναι μονολεκτικός. Συγκεκριμένα:

Οριστική (indicativus)

Praesens	Imperfectum	Futurum	Perfectum	Plusquamperfectum	Futurum Exactum
dandus, -a, -um sum	dandus, -a, -um eram	dandus, -a, -um ero	dandus, -a, -um fui	dandus, -a, -um fueram	dandus, -a, -um fuero
dandus, -a, -um es	dandus, -a, -um eras	dandus, -a, -um eris	dandus, -a, -um fuisti	dandus, -a, -um fueras	dandus, -a, -um fueris
dandus, -a, -um est	dandus, -a, -um erat	dandus, -a, -um erit	dandus, -a, -um fuit	dandus, -a, -um fuerat	dandus, -a, -um fuerit
dandi, -ae, -a sumus	dandi, -ae, -a eramus	dandi, -ae, -a erimus	dandi, -ae, -a fuimus	dandi, -ae, -a fueramus	dandi, -ae, -a fuerimus
dandi, -ae, -a estis	dandi, -ae, -a eratis	dandi, -ae, -a eritis	dandi, -ae, -a fuistis	dandi, -ae, -a fueratis	dandi, -ae, -a fueritis
dandi, -ae, -a sunt	dandi, -ae, -a erant	dandi, -ae, -a erunt	dandi, -ae, -a fuerunt/ -ere	dandi, -ae, -a fuerant	dandi, -ae, -a fuerint

Υποτακτική (coniunctivus)

Praesens	Imperfectum	Perfectum	Plusquamperfectum
dandus, -a, -um sim	dandus, -a, -um essem	dandus, -a, -um fuerim	dandus, -a, -um fuissem
dandus, -a, -um sis	dandus, -a, -um esses	dandus, -a, -um fueris	dandus, -a, -um fuisses
dandus, -a, -um sit	dandus, -a, -um esset	dandus, -a, -um fuerit	dandus, -a, -um fuisset
dandi, -ae, -a simus	dandi, -ae, -a essemus	dandi, -ae, -a fuerimus	dandi, -ae, -a fuissemus
dandi, -ae, -a sitis	dandi, -ae, -a essetis	dandi, -ae, -a fueritis	dandi, -ae, -a fuissetis
dandi, -ae, -a sint	dandi, -ae, -a essent	dandi, -ae, -a fuerint	dandi, -ae, -a fuissent

Απαρέμφατο (infinitivus)

Praesens

Perfectum

dandum, -am, -um esse dandum, -am, -um fuisse

dandos, -as, -a esse dandos, -as, -a fuisse

Επισήμανση:

Προσέχετε ότι τα γένη, τα πρόσωπα και οι αριθμοί της παθητικής περιφραστικής συζυγίας έχουν νόημα μόνο στην προσωπική σύνταξη. Στην απρόσωπη, χρησιμοποιείται το ουδέτερο γένος του γερονδιακού στον ενικό αριθμό και το γ' ενικό του sum: est/erat/fuisset..., όπως και στην απρόσωπη σύνταξη των σε -τέος της ελληνικής (βοηθητέον ἐστί τῇ πόλει)

π.χ.

tibi uni subveniendum est reipublicae = η πολιτεία πρέπει να βοηθηθεί από εσένα μόνο/ εσύ μόνο πρέπει να βοηθήσεις την πολιτεία

Ημερομηνία τροποποίησης: 26/10/2011